

katera je lahko raztopliva za težko zemljo. Dobro kalijevo gnojilo je lesni pepel, katerega pa ne kaže gnojiti na lahki, peščeni zemlji, ker bi znal koreninam škodovati.

Med fosfatnimi gnojili se uporabljata: superfosfat in Tomaževa žindra.

Superfosfatna gnojila učinkujejo naglo, a malo časa. Uporablja se v težki, glinasti zemlji in tam, kjer je treba drevescu hitre pomoči.

Tomaževa žindra je težko raztopliva, učinkuje počasneje, a dalje časa. Dobro učinkuje za staro dreveje z globokosegajočimi koreninami in v zemlji, ki ji primanjkuje apna.

Čas gnojenja se ravna po lastnosti umetnih gnojil, ali so lahka, ali težkoraztopliva.

Težko in počasi razkrajajoča gnojila kakor: živalski odpadki, Tomaževa žindra, hlevski gnoj, kompost itd. se naj uporabljajo že v jeseni ali tekom zime.

Lahko topljiva gnojila, kakor: žveplenokisli amoniak, superfosfat, kakor tudi koncentrirane kalijeve soli, žgano apno, se lahko uporabljajo od jeseni do poletja.

Takoj učinkujoča gnojila so: čilski soliter, gnojilca in stranišni gnoj. Uporabljamo jih lahko skozi celo vegetativno dobo, to je od spomladi do poletja.

Od avgusta mesca do konca oktobra se morajo lahko topljiva in hitroučinkujoča gnojila opustiti, sicer bi les ne dozorel, ter bi trpel vsled mraza.

Kako se drevju gnoji?

Način gnojenja je odvisen od lastnosti gnoja, zemlje in drevesa. Pri drevju, katerega korenine prodirajo globoko v zemljo (češnjake, češplje, slive) natrosimo gnoj po vrhu pod kapom krone, nato zemljo prelopatimo ali prekopljemo.

Če gnojimo sadnemu drevju z globokosegajočimi koreninami, moramo spraviti gnojilo globoko v zemljo, da bo delo učinkovito. Gnojilo spravimo v zemljo pod kapom krone, kjer se nahaja največ sesalnih korenin. Najbolje pa je, ako se izkoplje primerno globok in širok jarek, v katerega spravimo potrebni gnoj. V globokosejni zemlji kjer se razprostirajo koreninice bolj globoko, se napravijo tudi jarki temu primerno bolj globoko. V lahki, prodatni zemlji ne smemo spravljati gnoja pregloboko, ker bi se redilne snovi porazgubile v spodnjih plasteh.

Jarki ne smejo biti čez pol metra globoki, ker bi se gnoj vsled pomanjkanja zraka ne razkrajal, temveč le poglanel ter drevescu le malo koristil. V jarke spravljene gnoj pomešamo z zemljo, nato zasujemo jarek z ostalo zemljo. Najlepši učinek dosežemo, če gnojimo sadnemu drevju s hlevskim gnojem v zvezi z umetnimi gnojili, osobito s fosfati.

Važno je vprašanje: koliko enega ali drugega gnojila se vzame za uspešno gnojenje?

Glede tega vprašanja se moramo držati raznih okolnosti: po starosti, po lastnosti in velikosti sadnega drvja in tudi po kakovosti zemlje. Pri bohotni rasti ne bomo gnojili z dušikom, temveč s kalijevimi in fosfatnimi gnojili ter z apnom. Slabotnemu drevju pa damo vse hranilne snovi, posebno pa dušik. Na vsak kv. meter površine sadovnjaka se računa za dobo enega leta 5 kg hlevskega gnoja, ali 10—15 kg komposta, ali 10 litrov gnojnice ali 8 litrov stranišnega gnoja. Določeno množino gnojnice in stranišnega gnoja razdelimo v dva dela. S prvim delom gnojimo, ko dreveje odganja, z drugim, ko je dreveje odcvetelo. Ker pa s hlevskim gnojem ne moremo gnojiti vsako leto, gnojimo enkrat za štiri leta, vzamemo pa vsacega štirikratno množino določene svote. Od umetnih gnojil računamo na kv. meter za dobo enega leta 25—40 g žveplenokoslega amoniaka ali čilskega solitra ali apnenega dušika, 20—30 g 40 procentne kalijeve soli ali 80—120 g kajnita, 30—40 g superfosfata ali 40—60 g Tomaževe žindre.

Nad vse ugodne uspehe dosežemo, ako postopamo tako, da gnojimo letos s hlevskim gnojem, prihodnje leto z apnom, tretje leto s kalijem in fosfatnimi gnojili in četrto leto začnemo z gnojnim kolobarjem z nova.

Trajne in zmerne donose ter lepo razvito sadje smemo le z dobrim in zmernim gnojenjem pričakovati!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Članom bivše komisije za izvedbo rapalske pogodbe je zunanji minister predložil besedilo sporazuma z Italijo. Protokol je kratek in obsega le štiri male strani in je povsem politične narave. Nanaša se izključno na Reko in določa mejo proti Italiji popolnoma v smislu naših dosedanjih poročil. Od ostalih hrvaško-slovenskih zahtev ni niti ene v sporazumu in naših narodnih manjšin na Goriškem in v Trstu ne omenja niti z besedo, dočim se glede Hrvatov in Slovencev, ki ostanejo na ozemlju v rapalski pogodbi predvidene reške države in ki bodo pripadali k Italiji, nahaja v protokolu nekaj členov, ki so pa tako splošnega značaja, da jih bodo Italijani lahko tolmačili popolnoma po svoji volji. V protokolu tudi ni omenjen otok Lastovo in je torej jasno, da so bile vse take in podobne vesti od vlade namenoma vržene v javnost, da bi se vsaj malo ublažil silni poraz, ki ga je vellersbka vlada hote ali nehote doživela. — Pašič in zunanji minister odpotujeta danes v Rim, da podpiseta pogodbo.

Včeraj se je zopet sestala narodna skupščina in če ne bodo seje zopet odgodene, bo mnogo zanimivih razprav in hudih naskokov na vlado. Razpravljalo se bo

tudi o oboroževalnem posojilu iz Francije. Vlada je v velikih skrbeh in naročilo se je Turkom in Nemcem, naj bodo njihovi poslanci vedno v Beogradu, da pri vsakem glasovanju varujejo vlado pred kakim iznenadjenjem opozicije.

Kakor pri vsakem obravnavanju proračuna in dvanajstin je posl. Pušenjak na eni od zadnjih sej finančnega odbora zopet zahteval zvišanje eksistenčnega minimuma. Finančni minister se je udal v toliko, da je privolil, da budi za Slovenijo in Dalmacijo eksistenčni minimum 20.000 K, za druge pokrajine, kjer se tudi pobira davek na osebno dohodnino, ta predlog ne velja. Predlog je bil nato z večino glasov sprejet. Po trdem boju se je posrečilo vsaj nekoliko zvišati eksistenčni minimum. Svota od 20.000 K, ki naj bo prosta osebne dohodnine, je seveda v primeri s sedanjimi gospodarskimi prilikami majhna pridobitev. Treba bo še hudega boja, da se izvaja pravična mera dohodnine, ki bo prosta obdavčenja. Istočasno so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali tudi, da se s spremembo eksistenčnega minimuma izpremeni tudi lestvica. Tega pa finančni minister ni hotel sprejeti.

BOLGARIJA.

Z nedeljo je bil v Sofiji sklican velik shod makedonstvujuših emigrantov v Sofiji, na katerem naj bi sen protestiralo proti režimu v Makedoniji. Bolgarska vlada je, hoteč pokazati svojo lojalnost, ta zbor prepovedala. Minister notranjih zadev Rušev je pozval odbor makedonstvujuših k sebi in ga obvestil, da vlada ne bo trpela nobenih akcij, ki bi bile naperejene proti sosednji Jugoslaviji.

ANGLIJA IN MALA ANTANTA.

Po konferenci Male antante se je podal češki minister dr. Beneš v London, kjer se je poprej ostro grajala med Češko in Francijo sklenjena pogodba. Dr. Beneš je pa znal angleške državniške prepričati, da ta zveza ne zasleduje nobenih vojnih ciljev in sedaj se v nekaterih londonskih listih izraža nada, da bo Mala antanta še dober steber miru v Srednji Evropi. Mala antanta je dovolj močna, da prepreči poizkus zopetne sestave Avstro-Ogrske ali kake druge države v Srednji Evropi, ki bi stala pod vplivom Habsburžanov in ostalih nemških dinastij. Delovanje Male antante je danes usmerjeno predvsem proti Madžarski. Razum svojih borbениh akcij ima Mala antanta nalogo, da deluje na gospodarsko ureditev Srednje Evrope. Mala antanta namerava podvzeti še večje akcije, ki bodo znatno izpremenile položaj v vsej Srednji Evropi. Njena politika ni več odvisna od Velike antante in ravna v imenu svojih lastnih interesov.

V ANGLIJI

Je dosedanja vlada konservativcev izglasovana nezaupnica in le dni bo vodja delavske stranke Macdonald sestavljal novo vlado. Njegov program ne bo izrazito socialističen, ampak široko naroden, delavni program. Rešiti moramo svoje lačne brezposelne in obnoviti ter utrditi ugled Velike Britanije v Evropi! Mir in delo — to je zahteva in napoved novega vodilnega državnika Anglije.

DVE LETI VLADANJA PAPEŽA PIJA XI.

Listi slavijo ob drugoletnici papeževega vladanja njegove zasluge na polju prizadevanj za pomirjenje sveta in njegove podpirne akcije ter omenjajo zlasti priprave za splošni cerkveni koncil.

LJENIN — UMRL.

Iz Moskve prihaja vest, da je tam umrl v pondeljek zvečer Ljening, največji duh Rusije za Petrom Velikim in eden najznačilnejših pojavov v moderni zgodovini človeštva.

Ime Ljening si je prijel, ko je stopil v bojne vrste proti krutemu nasilju nekdanjega ruskega carstva, pravo njegovo ime je pa Vladimir Iljič Uljanov. Izhaja iz stare ruske plemske in uradniške rodbine ter je bil rojen 10. aprila 1870 v Simbirsku. Njegovega starejšega brata, ki je bil član revolucionarne omladine, so carske oblasti obesile, in tudi sam Vladimir — Ljening je prebil par let po sibirskih ječah. V Rusiji je deloval kot odvetnik, dokler se ni umaknil v inozemstvo, da tam kot pisatelj in organizator deluje za osvoboditev ruskega naroda izpod carizma.

Ljening je dolgo vrsto let delal v socialistični stranki, ko je pa videl, da socialna demokracija nima nobene prave odporne sile proti vojni politiki in da razni njeni voditelji delajo kupčije z velekapitalisti, je začel snovati posebno revolucionarno stranko. Leta 1912 so boljševiki stranka čisto sama zase in proglasijo leta 1914 splošni štrajk ter uprizorijo številne proteste zoper vojno, ki jih pa vlada z vojaštvom krvavo zatire.

Februarja leta 1917 je izbruhnila v Petrogradu revolucija in 10. oktobra istega leta so se komunisti pod Ljeningovim vodstvom polastili vlade. Ljening je vodil Rusijo skozi najtežje čase: revolucijo, tuje in domače sovražne napade, nesreče, lakote itd., in znal jo je privedi do življenske in odporne sile, do obnove in do vedno večjega ugleda. Znal je podirati, pa tudi graditi, velik je bil v zmotah, a velik tudi v dobrem. Zmote je priznal in popravil. Kot mož dejanja in volje ima malo primerov v zgodovini, še manj pa kot voditelj ljudskih množic. Zelo ga krasi velika nesebičnost in skromnost, delavnost in požrtvovalnost, katere lepe lastnosti so poleg odločnosti ključ do njegovih uspehov. Dolgo je bolehal, ker si je pa znal vzgojiti dobre naslednike, ki čvrsto drže vajeti v rokah, je lahko tudi mirno umrl v zavesti, da nova Rusija ne bo propadla.

Iz delovanja naših poslancev.

V Dolgošah pri Mariboru je bil dne 13. januarja 1924 popoldne shod SLS. Shoda so se udeležili do malega vsi možje iz Dolgoš in nekaj iz Zrkovc in Sv. Miklavža. Shod je otvoril naš vrl organizator g. Mikl ter predlagal za predsednika načelnika krajevne organizacije KZ g. Fr. Maheja, ki je podal besedo poslancu Faležu, ki je v svojem obširnem govoru podal poročilo o delu Jugoslov. kluba za kmetijske in delavske pravice, o boju zoper krivične davke, kuluk, vojaški zakon, takse itd. Pozival je k združitvi vseh delovnih slojev v okrilju SLS, priporočal razširjanje dobrih listov in kazal na potrebo združništva. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika in enoglasno odobrvali delovanje poslanskega kluba SLS ter izrazili zahtevo, da vztraja na tej poti. K besedi se je oglašil tudi g. Mikl, ki je v svojem navdušenem govoru pozivljal k združitvi vseh delovnih slojev proti brezvestnemu kapitalizmu. Govoril je še član sosveta okrajnega zastopa g. Jakob Florjančič o nameravani okrajni cesti Hoče—Dolgoše in Reka—Sv. Miklavž. Na predlog predsednika se je enoglasno sprejela sledeča resolucija: 1. Zborovalci na shodu SLS v Dolgošah izrekajo popolno zaupanje svojemu poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu. 2. Protestirajo proti krivičnemu in previsokemu obdavčenju kmeta in obrtnika, zoper uvedbo kuluka v Sloveniji. 3. Pozivajo poslance Jugoslov. kluba, da vztrajajo v boju za avtonomijo. — Nato se je vršil občni zbor krajevne organizacije KZ in volitev odbora.

Laporje. Lep shod SLS se je vršil dne 13. januarja pri nas. Poslanec Falež je poročal o delu Jugoslovanskega kluba v Beogradu proti krivičnim zakonom, povišanju davkov, kuluku, vojnemu zakonu, taksam in za pravice kmetstva in delavskega ljudstva ter o boju za avtonomijo. Kazal je na potrebo organizacije kmetstva in delavskega ljudstva in združništva ter razširjanja dobrih časopisov s posebnim ozirom na predstoječe volitve v oblastne skupščine in občinske odbore. Zborovalci so govorniku navdušeno pritrjevali in enoglasno izrekli zaupanje svojemu poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu.

Tinje na Pohorju. V nedeljo, dne 20. januarja sta po sv. maši tukaj zborovala g. poslanec Falež in Ivan Polanec. Prvi je obrazložil politični položaj in našim ljudem na srce položil potrebo enotne, krepke organizacije vseh kmetijskih vrst v dosegu kmetijskih teženj. — Drugi govornik je obravnaval pomen združništva in pozival naše pohorske kmete, da naj pomagajo šmartinsko lesno prodajno zadrugo razširiti in se osnovati nakupno zadrugo, da bi se dosegli boljši prodajni uspehi leša in cenejša nabava raznega blaga — predvsem koruze. Obema govornikoma so poslušalci z zanimanjem sledili.

Naše prireditve.

Sv. Jurij ob juž. železnici. Na Svečnico, dne 2. februarja priredi tukajšnji telovadni odsek Orel veseloigro «Brat Martin». Igra se začne točno ob 15. uri v dvorani Katoliškega doma. Na željo se bo igra še drugi dan v nedeljo ponovila. Vse prijatelje orlovskega gibanja, domačini in sosedje, iskreno vabljani.

Dan veselja pri sv. Križu nad Mariborom. Neugodno vreme je sicer dne 20. t. m. nasprotovalo našim namenom, ker nam je zadržalo doma marsikaterga prijatelja. Toda navzlic oviram težavnega pota ste prišli, dragi gostje, v obilnem številu k nam ob blizu in daleč, od Plača in Svečine, od Sv. Jurja in Zg. Kungote, iz kamniške, duhovske in selniške župnije. Hvala vam! Enoglasna je bila vaša sodba, ko ste stopili iz lepe dvorane zopet na zrak: Ni nam žal, da smo se potrudili v križanske višave. Kakor lepe sanje je šla mimo nas zgodba iz našega življenja, spretno uprizorjena na lepem odru. Nekaj posebnega, zares, je bila misel, uprizoriti Finžgarjevo »Verigo« v naših zasneženih in težko dostopnih hribih, kjer pa še vseeno živi zavedna in požrtvovalna mladina, ki se ni strahla dolgega truda, ko se je pripravljala za javen nastop. Dasi so vsi igralci rešili svoje brez pogreška, moramo povdariti, da so zlasti glavne vloge bile izredno dobro razdeljene. Le prehitro so nam minile lepe, vesele, vmes tudi žalostne in ginljive, pa vseskozi poučljive urice, ki smo jih preživeli ta dan pri Sv. Križu. Na splošno željo vseh bomo igro ponovili na Svečnico. Prijatelji izobrazbe in napredka, ki ste bili zdaj zadržani, pridite tedaj v prav obilnem številu! Ne bo vam žal vašega truda. Križanski mu bralnemu društvu pa kličemo: Le vedno naprej in na kvišku!

Orlovska akademija na Frankolovem. Dne 20. t. m. je konjiški Orel priredil v našem društvenem domu akademijo nad vse pričakovanje izvrstno. Frankolčani še kaj takega nismo videli. Le škoda je bila, da je zelo slabo vreme obisk precej zadržalo. Vsa čast konjiškemu Orlu, ki tako vrlo napreduje. Bog živi!

Orlovski odsek pri Sv. Petru v Savinjski dolini priredi v nedeljo, dne 27. januarja 1924 ob 3. uri popoldne v cerkveni hiši lepo igro »Tihotapec«. Sodeluje domača godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

DELAVCI IN KMETJE NE MARAJO DEMOKRATOV.

Shod Slovenske ljudske stranke v Ceršaku pri št. Ilju se je vršil v nedeljo, dne 20. januarja v rodoljubni Haričevi hiši. Povod za shod so dali nasprotniki. Lansko leto so mariborski kapitalistični demokrati najeli nekega Hercoga in Ferka, dali so njima Judeževe groše z naročilom, naj organizirata delavce v tovarni pri demokratski stranki. Z lažjo in grožnjami sta res dobila večino delavk in delavcev v mreže kapitalistične »Unije«. Dr. Kukovec in Spindler, generala demokratov